

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3219/2023. (V. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Kúria Gfv.VI.30.168/2021/9. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Berényi Viktor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszukban a Kecskeméti Törvényszék 7.G.21.877/2018/73. számú ítélete, a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.213/2020/18. számú ítélete és a Kúria Gfv.VI.30.168/2021/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozók kölcsön visszafizetése iránt indított per alperesei. A kereset a felperesi pénzügyi társaság, illetve az alperesekkel szembeni követelését kezelő gazdasági társaság és az indítványozók között telekeingatlan megvásárlása és társasház felépítésének finanszírozása céljából megkötött kölcsönszerződések alapján fennálló tartozás megfizetésére irányult. Az indítványozók a perben vitatták a kölcsöntartozás fennállását. Az elsőfokú bíróság azonban – a másodszorra megismételt eljárásban, a Szegedi Ítéltábla végzéseiben foglaltakkal egyezően – megállapította, hogy a szerződésmódosítások tartozáselismerést foglaltak magukban, így a bizonyítás az alpereseket terheli, melynek nyomán a keresetnek helyt adott, s az alpereseket a kölcsönösszeg és kamatai megfizetésére kötelezte. Az alperesek fellebbezése nyomán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, az alpereseket marasztaló rendelkezéseit pontosító átszövegezéssel helybenhagyta. Ezt követően az alperesek felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [3] Az indítványozók az első- és másodfokú ítéletet, valamint a felülvizsgálati kérelmük alapján meghozott felülvizsgálati ítéletet támadták. Álláspontjuk szerint a bírósági eljárás, illetve a bírói döntések több szempontból is sértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. Szerintük a bíróság *contra legem* jogalkalmazással, a kérelemhez kötöttség elvét megsértve egyes szerződésmódosításokat tartozáselismerésnek, illetve egyezségnek minősítette, jöllehet arra a felperes nem hivatkozott, melynek következtében sérült a tisztességes eljáráshoz való joguk, a fegyveregyenlőség elve és a pártatlanság elve. Úgy vélték továbbá, hogy a bíróság nem megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, a bizonyítékokat tévesen értékelte, illetve kellő indokolás nélkül mellőzte az indítványozók által előterjesztett bizonyítékokat, mely a bírói döntések megfelelő indokolásának hiányában az indítványozók bírósághoz forduláshoz való joga sérelmét eredményezte.
- [4] Az indítványozók állították továbbá, hogy az elsőfokú ítélet (Kecskeméti Törvényszék 7.G.21.877/2018/73. számú ítélete) „indoklásának fogyatékoságai olyan súlyúak, hogy azok azt érdemi felülbírálatra alkalmatlanná” tették, „az alperesi ellenkérelmet nem merítette ki”, szerintük „annyira homályos és ellentmondásos, azaz hibás, hogy ezt másodfokon javítani nem lehet”. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközőnek tartották ezért azt, hogy az elsőfokú ítélet indoklásának általuk lényegesnek tartott fogyatékosága ellenére az a másodfokú bíróság nem helyezte hatályon kívül, hanem saját hatáskörben felülbírált, s az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, az alpereseket marasztaló rendelkezéseit pedig pontosító átszövegezéssel helybenhagyta.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

- [6] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozók az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban sérelmezett ítélettel zárult ügyben alperesek voltak, a perben a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették. A kérelmezők alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük fennáll.
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehetőség. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszukban (a Kúria ítéletét az indítványozók alapperben eljáró jogi képviselője 2022. május 30-án töltötte le, az indítványozók alkotmányjogi panaszukat 2022. július 15-én – a törvényes határidőn belül – nyújtották be az elsőfokú bíróság útján) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet támadták.
- [8] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [9] Az indítványozók szerint az eljáró bíróság *contra legem* jogalkalmazása, a bizonyítási eljárás hibája, a kérelemhez kötöttség elvének megsértése, illetve a bírói döntések megfelelő indokolásának hiánya okozta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét.
- [10] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}
- [11] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy szakjogi – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti a bizonyítékok bírói mérlegelését, a bizonyítási eljárást, a bizonyítási indítványok értékelését, a törvények értelmezését és alkalmazását. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozók valójában nem alkotmányossági problémát tártak fel, hanem a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó kérdést.
- [12] Az indítványozók állították továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való joguk sérelmét is azért, mert a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet általuk lényegesnek tartott fogyatékosága ellenére nem helyezte hatályon kívül, hanem azt saját hatáskörben felülbírált. Az Alkotmánybíróság jogorvoslathoz való jog vonatkozásában állandó gyakorlattal rendelkezik, 3304/2020. (VII. 24.) AB határozatában összefoglaló jelleggel rögzítette: „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében követelmény a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítása {35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}. [...] További követelményként határozta meg az Alkotmánybíróság a jogorvoslat ténylegességét, vagyis azt, hogy a jogorvoslati fórum képes legyen a jogsérelem orvoslására, amelynek értelmében egyrészt követelmény, hogy a jogorvoslati fórumrendszer igénybevitelét ne gátolják jogszabályi előírások, másrészt, hogy milyen a jogorvoslat terjedelme, azaz

teljeskörűsége, illetve korlátozottsága {2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [37]; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82]}." (Indokolás [38]–[39])

- [13] A jelen ügy kapcsán nem merült fel, hogy az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége ne lett volna biztosított, illetve a jogorvoslat korlátozott lett volna. Az indítványozóknak a kölcsönszerződésből eredő tartozást érintően kialakult jogvitában lehetőségük volt bírósághoz fordulni, s az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésük alapján jogorvoslatot igénybe venni, majd pedig a másodfokú ítélettel szemben felülvizsgálati kérelemmel a Kúriához fordulni. A Kúria a vonatkozó eljárási szabályok szerint eljárva rámutatott arra, hogy „a felülvizsgálni kért ítéletnek nem volt a felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hibája: sem iratellenesség, sem logikai ellentmondás, sem pedig nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés. A másodfokú bíróság a szükséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás-eredményének – kiemelten a perbeli kölcsönszerződések releváns rendelkezései, a technikai (vagy projekt) számlára érkezett befizetések, a számlaforgalom és a kirendelt szakértő kiegészített szakértői véleménye – értékelésével jogszabálysértés nélkül következtetett a kereset alapjául megjelölt kölcsönszerződésekből fennálló adósi tartozás mértékére.” A perben eljáró bíróságok tehát az alperes indítványozók jogorvoslati kérelmeit érdemben elbírálták, az általuk vitatott kérdésben az eljáró bíróságok több fokon indokolt döntést hoztak. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét ügyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, amely az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná.
- [14] Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján minderre tekintettel nem állapítható meg, hogy a támadott ítéletekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [15] 3. A kifejtettek szerint a támadott bírói döntésekkel szemben előterjesztett panasz nem felelt meg a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének. Ezért azt az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. április 18.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1767/2022.

